

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. april 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Søren Rams Rasmussen
Sagsnr.: 2023-0030-8493
Dok.: 2761075

Besvarelse af spørgsmål nr. 393 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 393 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 393 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, i hvilket omfang der i stedet for varetægtsfængsling anvendes mindre indgribende foranstaltninger og varetægtssurrogater som f.eks. tilsyn, psykiatrisk behandling, elektronisk fodlænke, deponering af pas eller lignende?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om antallet af sager, hvor der i stedet for varetægtsfængsling anvendes varetægtssurrogat eller andre mindre indgribende foranstaltninger.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i POLSAS ikke findes en selvstændig afgørelses- eller gerningskode vedrørende varetægtssurrogat. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe de ønskede oplysninger.

Det kan dog generelt oplyses, at retsplejelovens § 765, stk. 2, opregner eksempler på mindre indgribende alternativer til varetægtsfængsling (varetægtsfængsling ”i surrogat”). Opregningen er ikke udtømmende. Bestemmelsen nævner tilsyn (nr. 1), særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, anvendelse af fritid og samkvem med bestemte personer (nr. 2), ophold i egnet hjem eller institution (nr. 3), psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling (nr. 4), give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (nr. 5), deponere pas eller andre legitimationspapirer hos politiet (nr. 6) og økonomisk sikkerhedsstillelse (nr. 7).

Varetægtsfængsling af personer under 18 år sker som udgangspunkt i surrogat efter retsplejelovens § 765. Det fremgår i den forbindelse af afsnittet om unge lovovertrædere i

Rigsadvokatmeddelelsen, pkt. 2.2.2.1, at anklagemyndigheden som altovervejende hovedregel skal nedlægge påstand om varetægtsfængsling i surrogat, når der opstår spørgsmål om varetægtsfængsling af en person under 18 år. Denne hovedregel om anklagemyndighedens påstand i disse sager kan som udgangspunkt alene fraviges, hvis sigtelsen angår særlig grov eller farlig kriminalitet.

I praksis sker varetægtsfængsling i surrogat af personer under 18 år ”i egnet hjem eller institution”, jf. retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3, som altovervejende hovedregel i en sikret døgninstitution (eller efter omstændighederne en institution mv. for psykisk afvigende personer, jf. herom nedenfor).

Hvis sigtelsen angår grov personfarlig kriminalitet, skal retten bestemme, at sigtede ikke må opholde sig i eget hjem, jf. retsplejelovens § 765, stk. 3. Bestemmelsen blev indsat ved lovforslag nr. L 111 af 29. november 2017. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at dette gælder uanset sigtedes alder, og at ”eget hjem” skal forstås i bred forstand, og således også omfatter midlertidigt ophold hos familie eller venner mv., jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 111 som fremsat, side 2.

For så vidt angår personer over 18 år anvendes varetægtsfængsling i surrogat i forhold til psykisk afvigende personer, herunder sindssyge og mentalt retarderede. Surrogatfængsling af sådanne personer sker typisk i egnet hjem eller institution, eksempelvis en psykiatrisk afdeling eller en døgninstitution for personer med vidtgående psykiske handicap. Dette gælder også i forhold til psykisk afvigende personer under 18 år.

Herudover anvendes varetægtsfængsling i surrogat kun meget sjældent over for personer over 18 år.”